

Grunde til Stede ved dette Forhold, og jeg kan ikke lade være at nævne her, at den Agitation, som den saakaldte „frie Kærlighed“s Apostle har udfoldet med eller uden Statsunderstøttelse her hjemme i Danmark i mange Aar, sikkert paa dette Punkt ogsaa har sat en Frugt og efter min Mening en besk Frugt.

Det er naturligvis ikke den eneste Grund. Der er ogsaa andre Grunde, og her kan man, naar man vil være ærlig — og det skal man helst —, ikke lukke Øjnene for, at der af adskillige i den saakaldte Overklasse, den bedre stillede Del af Befolkningen — jeg tænker baade paa dem, der er økonomisk bedre stillede, og paa dem, der er bedre stillede i den Retning, at de har faaet en bedre Uddannelse —, er vist Landets øvrige Befolkning et ikke godt Eksempel, og det er en gammel og sørgelig Sandhed, at det daarlige Eksempel er mere smitsomt end det gode, og det smitter mere ovenfra nedefter end omvendt.

Endelig er der ogsaa den slappe Bevillingspraksis, som vi er kommet ind paa her i Landet i de senere Aar. Det er allerede tidligere fremhævet, at en vis Justitsminister, hvis Navn jeg ikke synes uden Nødvendighed bør drages frem her i Rigsdagen, under sit Regimente som Justitsminister har været i høj Grad medvirkende til den slappe Praksis paa dette Omraade. Ogsaa Stigningen fra 381 Skilsmisser i 1900 til 661 i 1907, i hvilket Tidsrum den paagældende Minister forestod Justitsministeriet, synes at tale for, at Rygtet ikke lyver, naar det menes, at herfra daterer sig en væsentlig Slaphed i den foreliggende Skilsmissepraksis. Og her er nu et Punkt, som jeg gerne vil sætte Fingeren paa. Hvad gør nemlig det foreliggende Lovforslag overfor denne Udvikling, som Kommissionens Medlemmer, som vel de fleste andre fornuftige Folk, betragter ikke med Glæde, men som et alvorligt Memento for Samfundslivet i det hele. Ja, hvad gør Folk overfor det, der kaldes Udviklingen, og som i Masser af Tilfælde ikke er andet end en af dem selv bestemt Udvikling? De lader sig drive med Strømmen og mener, at det skal nu en Gang saadan være, vi kan lige saa godt lade os drive med.

Nu skal jeg villig indrømme, at Rækkevidden af Lovforanstaltninger, saa snart vi kommer ind paa det moralske Omraade, er meget begrænset. Vi kan ikke ved Lov tvinge Folk til at blive moralske, der er andre Faktorer og indre Faktorer, der her

har ganske anderledes Magt end Lovbud. Men vi kan dog gøre adskilligt ogsaa gennem Lovene. Vi kan gennem Lovene udtrykke Samfundets Opfattelse af disse Forhold, og det er ikke uden Betydning for den almindelige Moral, om man kan pege paa et Lovbud og sige: se, det er Samfundets Mening om dette Forhold, Samfundet billiger den Slags Ting, eller Samfundet misbilliger den Slags Ting. Det har for mange Mennesker en stor Betydning, og vi kan ved at ordne et vist Forhold som dette paa en uheldig Maade ved Lovgivningsforanstaltninger fremskynde Udviklingen i uheldig Retning i Stedet for at bremse den.

Hvorledes stiller Lovforslaget sig til det Problem, der foreligger her? For det første fortsætter det den Bevillingspraksis, vi har haft, i videre Omfang end af Kommissionen foreslaaet. Der er i to af Paragrafferne indført en Bestemmelse om, at Opløsning af Ægteskab kan ske ved Bevilling, hvor Kommissionen har foreslaaet Domstol. Endvidere afskaffer Lovforslaget, jeg maa sige i Strid med Kommissionsforslaget, den gejstlige Mægling. Begge Dele vil efter min Mening utvivlsomt føre til at forøge Skilsmisseantallet, og det var jo ikke det Maal, vi skulde naa. Dernæst gør Lovforslaget, og her har Kommissionsforslaget Medskyld, efter min Mening den Fejl, at det slapper Baandene i Ægteskabet saa meget, at de i meget væsentlig Grad bliver slappere, end de nu er. I Forvejen er Forholdet det, at vi staar med en af de løseste og slappest Skilsmisseordninger i hele Europa, og dette er ikke blot et Udtryk for, at Folk heller vil skilles herhjemme end andre Steder, men det er ogsaa et Udtryk for, at man paa dette Omraade frivilligt fra de ledendes Side, og det har jo hidtil været Administrationen, har løsnat Baandene langt mere, end de er løsnede i de fleste andre europæiske Lande. Saaledes er Forholdet i Øjeblikket, og det, at vi har de mange Skilsmisser herhjemme, er ikke blot Aarsag til, at Administrationen har slappet Tøjlerne, men det, at Administrationen har slappet Tøjlerne, har igen bevirket, at der er flere Skilsmisser.

Her gaar Lovforslaget og Kommissionsforslaget efter min Mening alt for vidt. Efter Lovforslaget kan det endogsaa tænkes, at en Mand kan møde op med en ny Kone hvert Aar. Dette tillader Lovforslaget, og det gaar videre endnu, idet det tillader i visse Tilfælde, efter §§ 106—08, at en Mand ensidig siger sig løs fra sin Kone,